

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.UYG.2026/695-2116

Mersin, 11/05/2026

Konu: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi- İGV Uygulaması- Tunus ve Arnavutluk

Sayın Üyemiz,

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nden 11/05/2026 tarihinde alınan yazıda; Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği'nin Ticaret Bakanlığı'na hitaplı 03.04.2026 tarihli yazısında, 1 Nisan 2026 tarihi ve sonrasında Avrupa Birliği (AB) ülkelerinden A.TR dolaşım belgesi ve tedarikçi beyanı eşliğinde ithal edilen Tunus ve Arnavutluk menşeli eşya için ilave gümrük vergisi (İGV) muafiyeti uygulanıp uygulanmayacağı sorulduğu belirtilerek, Ticaret Bakanlığı'nın konu hakkındaki değerlendirmeleri iletilmektedir.

Bu çerçevede, İthalatta İlave Gümrük Vergisi uygulanmasına ilişkin mevzuatın İthalat Genel Müdürlüğüne hazırlanıp yayımlanmakta olduğu, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 447'nci maddesine uygun olarak söz konusu mevzuatın gümrüklerde uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün yetkili bulunduğu bildirilmektedir.

Anılan yazıda devamla, 3351 sayılı Karar'ın Avrupa Birliği'nden A.TR dolaşım belgesi eşliğinde gelen eşyadan İGV tahsiline ilişkin 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında; "Ekli tablolarda yer alan ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyadan "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınır. Ancak, **Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülyasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde** ilave gümrük vergisi alınmaz." hükmünün yer aldığı hatırlatılmaktadır.

Bununla birlikte madde lafzında da belirtildiği üzere, AB veya Türkiye menşeli olmayan bir eşya AB'den Gümrük Birliği kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edildiğinde İGV alınmamasının aşağıda belirtilen üç koşulun birlikte sağlanmasına bağlı olduğu ifade edilmektedir:

1. Menşe ülke ile Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmasının (STA) bulunması,
2. İlgili STA'nın bir çapraz menşe kümülyasyonu çerçevesinde işletilmesi,
3. Eşyanın tercihli menşenin tevsik edilmesi.

Arnavutluk ve Tunus açısından madde metninde belirtilen şartların karşılanıp karşılanmadığına bakıldığında; ilk koşulun her iki ülke tarafından da karşılandığı görüldüğü ifade edilmektedir.

Arnavutluk bakımından; Türkiye – Arnavutluk STA'sının 1 Ocak 2026 tarihinden bu yana ikili kümülyasyon çerçevesinde işletildiğinden ikinci koşulun karşılanmadığı dile getirilmektedir. Ayrıca, menşe tevsiki aranmasına gerek olmadan 10791 sayılı Karar'la ihdas edilen "Geçici Madde 2"nin geçerlilik tarihinin sona erdiği 1 Nisan 2026 tarihi itibarıyla AB'den A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Arnavutluk menşeli eşyadan İGV tahsil edilmesinin icap ettiğinin düşünüldüğü belirtilmektedir.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.UYG.2026/695-2116

Mersin, 11/05/2026

Konu: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi- İGV Uygulaması- Tunus ve Arnavutluk

Tunus bakımından ise; Türkiye – Tunus STA’sı kapsamında 1 Nisan 2026 itibarıyla çapraz kümülyasyon mümkün olan tek STA ülkesinin Mısır olduğu, 3351 sayılı Karar’ın 2’nci maddesinin ikinci fıkrasının AB’den Gümrük Birliği çerçevesinde yapılan ithalat işlemlerine özgü bir madde olduğundan, üçüncü koşuldan da anlaşılacağı üzere, ikinci koşulda belirtilen çapraz kümülyasyona AB’nin de dahil olması gerektiği ifade edilmektedir.

Türkiye- Tunus- AB arasında 1 Ocak 2026 tarihinden bu yana çapraz kümülyasyon uygulanmadığından İGV uygulamaları bakımından Tunus’un da ikinci koşulu karşılamadığının görüldüğü belirtilmektedir.

Diğer bir deyişle; Arnavutluk ve Tunus menşeli ürünler, 3351 sayılı Karar’ın 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ikinci koşulu halihazırda sağlamadığından, üçüncü koşul olan menşe tevsikine dair ayrıca bir değerlendirme yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı ifade edilmektedir.

Öte yandan, Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği yazısında tedarikçi beyanlarının kullanımına dair ileri sürülen bazı hususların açıklığa kavuşturulmasında yarar görüldüğü belirtilmekte olup bu çerçevede yapılan değerlendirmeler şu şekildedir:

- AB ile Gümrük Birliği kapsamı ticaretimiz serbest dolaşım ilkesine dayandığından, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı’nın ticaret politikası önlemlerine ilişkin 47’nci maddesinde belirtilen durumlar hariç olmak üzere AB’den A.TR dolaşım belgesi eşliğinde gelen eşya için menşe tevsiki aranmamaktadır.
- Hem Türkiye hem de AB ile aynı menşe kurallarına dayanan STA’ları bulunan ülkeler ile çapraz menşe kümülyasyonu uygulanabilmesi amacıyla, 2006/10895 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği’nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar’ın Beşinci Bölümü hükümlerine uygun olarak anılan Karar’ın Ek-VI/Ek-VII’sinde bulunan tedarikçi beyanı/uzun dönem tedarikçi beyanı ile tercihli menşe kurallarına göre eşyanın ilgili STA ülkesi menşeli olduğu kanıtlanabilmektedir.
- Halihazırda, gümrük mevzuatımızda 3351 sayılı Karar’ın 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen “eşyanın tercihli menşesinin tevsiki” koşulunu karşılayabilecek yukarıda belirtilen “tedarikçi beyanı” dışında başka bir belge bulunmadığından; tedarikçi beyanı, 3351 sayılı Karar’ın 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen 3. koşulunu sağlamak için kullanılan bir belge halini almıştır.
- Tedarikçi beyanının tabii olduğu mevzuat doğrudan AB gümrük mevzuatından kaynaklanmakta ve ülkemiz açısından bağlayıcılığı Gümrük Birliği’nin işleyişine ilişkin esasları belirleyen ve “Köprü Mevzuat” olarak da adlandırılan Türkiye – AB Gümrük İşbirliği Komitesi’nin (GİK) 1/2006 sayılı Kararı’na ve bu Karar’a istinaden yayımlanan 2006/10895 sayılı Karar’a dayanmaktadır.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.UYG.2026/695-2116

Mersin, 11/05/2026

Konu: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi- İGV Uygulaması- Tunus ve Arnavutluk

• Tedarikçi beyanlarının geçerliliğine dair yapılacak değerlendirmelerin kendi mevzuatı dahilinde ve belgenin asıl kullanım amacı olan AB ile çapraz kümülyasyonun uygulanabilirliği esas alınarak somut olay bazında yapılmasının daha uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

Bununla birlikte, Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği'nin yazısında atıfta bulunulan geçirgenlik uygulamasının, 20/12/2025 tarihli ve 33113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı Kapsamı Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Yönetmeliğin" 58'inci maddesinde düzenlendiği, madde metninde; **"(1) 2012 kurallarına göre Ek V'te yer alan kümülyasyonun mümkün olduğu Taraf ülkelerden biri menşeli kabul edilen ve Armonize Sistemin 1 inci, 3 üncü, 16 ncı (işlenmiş balıkçılık ürünleri bakımından) ve 25 ilâ 97 nci Fasıllarında yer alan eşya, 10 uncu madde kapsamında menşe kümülyasyonuna tabi tutulabilir. (2) Birinci fıkrada belirtilen menşe kümülyasyonunun uygulanabilmesi için eşyanın, 2012 kurallarına ilişkin mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş veya hazırlanmış bir menşe ispat belgesi eşliğinde ithal edilmiş olması ve 10 uncu maddenin uygulanmasıyla elde edilen ürünlerin ihracat tarihinde 36 ncı maddede belirtilen belge saklama süresinin sona ermemiş olması gerekir."** denildiği ifade edilmektedir.

Bu çerçevede, geçirgenlik hükmünün işletilebilmesi için ilgili eşyanın 2012 kurallarına göre ithal edilmiş olması gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre, Türkiye ile Tunus ve Arnavutluk arasında halihazırda 2012 kuralları geçerli olduğundan Türkiye'den AB'ye Gümrük Birliği kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ihraç edilen ve bunun öncesinde Türkiye'ye 2012 kurallarına göre geçerli bir menşe ispat belgesi eşliğinde ithal edilmiş olan Tunus ve Arnavutluk menşeli eşya için Türkiye'deki tedarikçilerin AB'de geçirgenlik hükmünün işletilmesi amacıyla tedarikçi beyanı düzenleyebileceği belirtilmektedir.

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan "Türkiye PEM Matrisi"nde de gösterildiği üzere; AB ile Tunus ve Arnavutluk'un sırasıyla 1 Mart 2025 ve 1 Ocak 2025 tarihlerinden itibaren tedricen ve 1 Ocak 2026 itibarıyla ise kesin olarak yalnızca 2023 kurallarını uygulamaya başladığı bildirilmektedir.

AB'deki tedarikçilerin Türkiye'ye A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ihraç edilen Tunus ve Arnavutluk menşeli eşyaya ilişkin tedarikçi beyanı düzenleyebilmeleri için bu eşyanın AB'ye 2012 kurallarına göre ithal edilmiş olması gerektiği ifade edilmektedir.

8 Ağustos 2025 tarihli ve 2025/1728 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü ile Birlik Gümrük Kodu Uygulama Tüzüğü'ne (Union Customs Code Implementing Act) getirilen değişiklikler neticesinde, 2012 ve 2023 kurallarının eş anlı uygulanabildiği geçiş döneminin son günü olan 31 Aralık 2025 tarihi ve öncesinde düzenlenen ve üzerinde hangi kural setine göre düzenlendiği belirtilmemiş olan tedarikçi beyanlarının kendiliğinden 2012 kurallarına göre düzenlenmiş sayılacağı hükme bağlandığı belirtilmektedir. 1 Ocak 2026 tarihi ve sonrasında AB ile Arnavutluk ve Tunus arasında yalnızca 2023 kuralları geçerli olduğundan; bu tarih sonrasında AB'de Arnavutluk ve Tunus

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.UYG.2026/695-2116

Mersin, 11/05/2026

Konu: Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi- İGV Uygulaması- Tunus ve Arnavutluk

menşeli ürünlere ilişkin düzenlenebilecek tedarikçi beyanlarının geçerli addedilebilmesi için beyanın 2012 kurallarına göre düzenlendiğinin beyan metninde özellikle belirtilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Geçirgenlik hükmü ve tedarikçi beyanına ilişkin mevzuat birlikte değerlendirildiğinde; AB'deki tedarikçilerin 1 Ocak 2026 öncesinde AB'ye 2012 kurallarına göre ithal edilmiş olan Arnavutluk ve Tunus menşeli ürünler için Türkiye'deki alıcılarına 1 Ocak 2026 sonrasında da ilgili eşyanın AB'ye ithali esnasında düzenlenen menşe ispat belgesine dayanarak belge saklama süresi olan 3 yıl dolana dek tedarikçi beyanı verebileceklerinin; söz konusu ürünlerin 2023 kurallarına göre AB'ye ithal edilmiş olması halinde ise 1 Ocak 2026 ile ilgili ülke (Tunus/Arnavutluk) ile Türkiye arasındaki STA tadilatının yürürlüğe girdiği tarihe kadar Türkiye'deki alıcılarına tedarikçi beyanı veremeyeceklerinin mülahaza edildiği ifade edilmektedir.

Aynı zamanda; ülkemiz ile Tunus ve Arnavutluk arasındaki STA'ların Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon'un en güncel haline atıfla tadil edilmesine dair gerekli yasal süreçlerin yakından takip edildiği belirtilmektedir.

Bu kapsamda, yukarıda belirtilen açıklamalar çerçevesinde, İGV tahsilatına ilişkin yapılacak değerlendirmelerin İGV mevzuatının temelini oluşturan 3351 Karar'ın amir hükümleriyle ihdas edilen koşulların karşılanıp karşılanmadığına bakılarak yapılması ve tedarikçi beyanlarının geçerliliğine dair değerlendirmelerin kendi mevzuatı dahilinde yapılmasının büyük önem taşıdığı belirtilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

H. Okan ŞENEL
Genel Sekreter V.

